

COMARA.



DVAE sunt Arces, & propugnacula limitanea, Contra Turcarum tyrānidem valde munita, Lauarinum & Comorra, Prius, ad sinistram defluentis Danubij ripam iacet extensa ad dextrum latus amnis ibi Danubium influentis, cui nomen à nigredine Coruus est, à quo etiam nunc vulgò idiomate Germanico urbem & Munitionem ipsam, Raeb, vel Raef nuncupant. natura loci valde firma, paludibus enim, Coruo ac Danubio, magna ex parte cincta. Proxima est Comorra, siue Comarium, cum opido exiguo Turcicis populationibus saepe vastato, nunc tamen castro munitissimo nobile. Quod Ferdinandus I. Imperator eo loci. magnis sumptibus extruxit ad vicinæ regionis tutelam, aduersus barbarorum excursiones, posuitque in angulo extremo Danuuianæ insulæ Schuta, vulgò Die/ Schutt/ dictæ, veluti in naui curusdam magnæ puppi, vbi duo fluminis rami denuo confluunt, & vtramque ripam stringentes in formam mucronis excutunt. Hos ramos fossa ductitia lata, profunda que iungit, & à fronte castrum ab opido separat, quæ ponte sublicio, versatili que transitur. Quo fit, vt forma Castri sit triangularis, sed tanquam iacentis in solo pyramidis. Cuius vt cacumen fastigiatum longitudine superat duos inferiores angulos; ita etiam è tribus propugnaculis, quibus vndique castrum munitur, vnum illud ad confluentes ramos, inimicæ terras respiciens altitudine sublimius, veluti quoddam per se castellum extenditur in medio flumine, Et amplitudine superat alia duo, quæ in reliquis duobus angulis, opidi latera tutantur. Eius castri custodia Germanis militibus est commissa, qui perpetuo præsidio illud obtinēt, nec quispiam interius facillè admittitur, ne vel ad visendum. Opidum incolunt cohortes aliquot Pannorum, & vicinam omni ex parte regionem ab hostiū incursionibus defendunt. In Arcis aditu triumphale ac Martium apparet, cernere extantia passim in vallibus & aggeribus erebra hostiū cesorum capita tabe plena, sudibus infixæ. Arcis & Propugnaculorum muri, aggeres, fornices, spissitudine & mole stupendi: latissima & vasta propugnacula ab omni parte defensoria, tormentis æneis maximis ad hostes longè globis ferreis propulsandos, instructa. Armamentarium cum machinis, iaculis, bombardis, telis, & omni apparatu bellico amplum. Item granaria, & com meatuum necessaria, turria & casulæ militum multæ & decenti ordine dispositæ.

Anno M. D. XCIV. Comariana hæc Arx à Turcis grauius obsessa & oppugnata fuit, Cuius quidem obsidionis successum Ludimagister ex ipsa Arce ad amicum quendam suum Viennam, ita perscripsit.

Domine & Amice Colende, Posteaquam ex multis & magnis periculis vndis, continentem videre, & vada attingere cœpimus, omittere non possum, quin rerum nostrarum statum, & exantlatos labores, perperasq; difficultates, pauca referā, vt intelligas, Deum, illis cooperari in bonum, qui in misericordia, & auxilio suo pie sperantes, fideles & cordati gratiæ Diuinæ cooperatores existunt. Posteaquam veteranus & crudelis, turcica tyrānidis executor Sina Bassa, Sultani Murati Cōstantinopolitani exercitus Imperator (ignoramus quæ arte, nec diuinare aliud possumus, quàm prodicione) Lauarinum, siue Raab, vicinam nobis Arcem occupasset. Quæ quidem muris ingētibus, fossis, & validioribus propugnaculis, quàm nostra Comorra, ad eò munita erat, vt prorsus inexpugnabilis videretur, Et nobis consilia sua statim innotescerent, quòd in nos etiam potētiam, tyrānidem que suam experiri vellet, maximo metu percussi fuimus, præsertim, cum constanti fama diuulgaretur, nostrum Christianum exercitum fuscum, dissipatum, & cæsum, & hinc auxiliaris subsidij expectatio, nobis præscissa & amputata videretur. Occupato igitur, vt dixi, Lauarino, Turcicarū copiarum ductores, die sexta Octobris, nobis imminere, & hostili equitatus aduentu, ad obsidionem se venire declararunt. Sequenti vero die magnis & frequentibus copiarum viribus, obsidionē ipsam adornant. Ad quam Tartari gens barbara, agrestis, & ferox, supra oēm opinionem nostram, Danubiū transnatando superantes, rapacem & equestre operam hostibus nostris, inuata alioqui feritate barbaris, præstant. celerrimis vtentes equis, in speciem quidem turpibus, sed ad cūsum promptis, laborum patientibus. Arci nostræ (benè disponente Deo) defendendæ, Erasmus Praun, vir cordatus & strenuus. Sacræ Cæs. Malesi Cōsiliarij, præerat. Qui captans ex tēpore consiliū, ex vicino opidulo in cauda oblongæ Danubianæ insulæ Schuta, sitio, Christianos omnes, cum iumentis, & reuelis suis, in Arcem recipit, & militare præsidium auget aliquot Germanicorum signorum accessione, quæ Illustri & Generoso Dominus Palsi, in tempore nobis auxilio submiserat. Turcæ, statim propinqua nos obsidione cingunt, & posteaquam moenia, immani ac funoso impetu indefinenter verberassent, subito pauore nos opprimere rati, submisso rustico, qui Sina Bassæ literas, hastæ affixas, offerebat, colloquium & deditiois tractatū postulabat. Has literas Gubernator noster non acceptans, respondit, se esse Germanum, qui nec græcas, nec Sclauonicas literas intelligeret, se, à Cæsare suo huc missum, Arcē vt defenderet, & dimicaret cū hoste, non vt cū eo, per litteras, colloqueretur. Hoc ex rustico suo Sina Bassa intelligens, plurib. in locis, atchinorum muraliū explosionib. nos cœpit impetere, aggeres, & propugnacula excitare, foueas & transfennas vsq; ad vallum nostrum deducere, tantisque viribus & indefesso labore nobis imminere, vt vanū & impossibile videretur, vnicā tantum Arcē, rā furiosæ & laboriosæ multitudini posse resistere. Cum autē intelligerent, frequentibus explosionibus, propugnacula & moenia nostra se rumpere non posse, multo verò minus ita planare, vt militaribus, acultibus, nos tentarent, mutato cōsilio, cuniculos agere, & maius propugnaculum nostrū suffodere cœperunt, vt iniuncto tormentario puluere, vel hac ratione aditū ad Arcem sibi pararent. Id, cū Gubernator noster Praunius ex indicijs suspicaretur, in vallū altius prorepens, & pronus iacens, de hostium conatibus certior esse cupiebat. Et ecce, erronea specula, infœlici casu, huc volitās, crus & genu eius dexterū grauius læsit, ita, vt nō posset subsistere. Interea per exploratores certior factus, de Serenissimi Archiducis Matthiæ aduentu, qui copioso milite nobis conaretur succurrere, lætica in forū delatus, eleganti oratione milites eō firmans, facultatem in hostes & castra excurrēdi, permisit. Qua licentia & oratione Germani singulari lætitia affecti, benè mane quadringenti in fossas & munitiones hostium alacriter irruunt, & magna strage facta, trucidatis fossoribus omnibus ipsorū instrumentis, & multa præda onusti, ad nos, vnico tantum desiderio, ouantes, redeunt. Turcæ, nostrorum constantia & fortitudine territi, de Christiano ru etiā aduentu instructi, incensis castris, & obsidione soluta, xxiv. Octobris, ad pontem suū se conferunt, quem medio miliari supra Comorrā in Danubio strauerant, Vbi cum toto exercitu ad dies quatuor substiterunt, Tandem, per gratiam & misericordiam Dei, re infecta octingentis viris amissis, & inter hos quibusdam magnæ dignitatis, Græcis, quorum interitum Sina Bassa grauius tulit, ad Lauarinū, proh dolor, suū xxviiij. Octob. defatigati & inglōrij redeunt. Prædiarij nostri Propugnaculorum & murorum vicia ac foramina reparantes, octingentos globos ferreos, singulos sex & triginta librarum collegerunt, quibus ædificijs nostris hostes plurimum incommodarunt. Gubernator deinde noster Praunius, ex vulnere debilis, vltima Octobris Viennam defertur, vbi xvij. Nouemb. mortuus, animam Deo reddidit. Habes hinc obsidionis nostræ breuem & veram historiam, quam Gymnasij vestri Collegis, quæso communica, & Vale